

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind protejarea și susținerea apărătorilor drepturilor omului

Preambul

Având în vedere rolul din ce în ce mai important, pe care îl au persoanele, grupurile și organizațiile neguvernamentale, care activează pentru promovarea, protejarea și apărarea drepturilor omului, cât și necesitatea acordării unei atenții sporite protecției lor, prin crearea unor condiții propice care să le permită îndeplinirea efectivă a rolului pe care acestea trebuie să îl aibă în societate și, în conformitate cu cerințele și documentele organismelor internaționale, precum **Consiliul Europei – Direcția Generală a Drepturilor Omului, Comisarul pentru Drepturile Omului, Secretariatul General al Organizației Națiunilor Unite –** pentru situația apărătorilor drepturilor omului, **Secretariatul General al Consiliului Uniunii Europene, OSCE/BIDDA - Departamentul Drepturilor Omului și CEDO,**

având în vedere și prevederile Ordonanței Guvernului nr.26/2000 cu privire la asociații și fundații, aprobată prin Legea nr.246 din 18 iulie 2005,

Parlamentul României adoptă prezenta lege:

Capitol I

Dispoziții generale

Art.1. - Prezenta lege reglementează protejarea și susținerea apărătorilor drepturilor omului, a căror activitate are scopul de a promova, proteja și asigura respectarea drepturilor civile și politice, în conformitate cu tratatele internaționale și europene la care România este parte.

Art. 2 – (1) În sensul prezentei legi, *apărători ai drepturilor omului* sunt *persoanele, grupurile sau organizațiile neguvernamentale* care au ca unic scop și activitate promovarea, protejarea și apărarea drepturilor fundamentale ale omului.

(2) Organizațiile neguvernamentale au calitate procesuală activă pentru reprezentarea petenților care le solicită asistență juridică în procesele având ca obiect încălcarea drepturilor omului.

(3) - Activități ale **apărătorilor drepturilor omului** sunt:

- a) punerea în evidență a încălcărilor drepturilor omului;
- b) susținerea victimelor încălcărilor prin acordarea de asistență juridică, psihologică, medicală sau de altă natură;
- c) sprijinirea instituțiilor statului pentru adoptarea de măsuri legislative privind promovarea și protejarea drepturilor omului;
- d) demersuri pe lângă instituțiile statului pentru înlăturarea deficiențelor instituționale care afectează respectarea drepturilor omului.

Art.3 - (1) Protejarea și susținerea **apărătorilor drepturilor omului**, reprezintă responsabilitatea statului român și se realizează numai în condițiile legii, cu respectarea principiului libertății de exprimare a acestora cu privire la politicile și acțiunile guvernamentale în domeniu.

(2) Protejarea și susținerea **apărătorilor drepturilor omului** se realizează prin acordarea unei protecții speciale - măsuri legislative, judiciare, administrative și alte măsuri instituționale, în conformitate cu **Declarația Organizației Națiunilor Unite privind drepturile și responsabilitățile indivizilor, grupurilor și organelor societății de promovare și de protejare a drepturilor omului și a libertăților fundamentale universal recunoscute** - la atacuri fizice, hărțuiri juridice și anchete abuzive, prin care să fie împiedicată acțiunea efectivă a apărătorilor drepturilor omului - considerați a presta o activitate inoportună, prin excesul de zel al organelor statului care, adoptând măsuri de securitate sporite, sub pretextul luptei împotriva terorismului, a criminalității organizate sau a corupției, împiedică această activitate.

(3) Statul - prin autoritățile sale - este obligat să asigure recunoașterea vizibilă a apărătorilor drepturilor omului, prin cooptarea la acțiuni, conferințe, seminarii pe tematica drepturilor omului, precum și în procesul de stabilire a priorităților privind drepturile omului în contextul dialogurilor și consultărilor politice.

Art. 4 –Angajarea răspunderii apărătorilor drepturilor omului se face în condițiile legii civile sau penale, după caz.

Art. 5 - Organizațiile neguvernamentale de utilitate publică, ce au ca unic obiectiv, promovarea, protejarea și apărarea drepturilor fundamentale ale omului, pot deține - în condițiile legii - bunuri mobile și imobile - care sunt necesare realizării scopului prevăzut în statut.

Capitolul II **Finanțarea**

Art.6 - Finanțarea activităților apărătorilor drepturilor omului este expresia

principiului egalității de tratament și al competenței acordate organizațiilor neguvernamentale.

Art. 7. - (1) Sursele de finanțare a activității unei organizații neguvernamentale de utilitate publică care are ca obiectiv promovarea, protejarea și apărarea drepturilor omului, pot fi:

- a) cotizații ale membrilor;
- b) donații, legate și sponsorizări, în condițiile legii;
- c) venituri provenite din activități proprii;
- d) subvenții de la bugetul de stat și/sau de la bugetele locale prin asigurarea de mijloace financiare necesare activității curente a organizațiilor neguvernamentale de utilitate publică - recunoscute potrivit legii și care au ca obiectiv promovarea, protejarea și apărarea drepturilor fundamentale ale omului;
- e) alte venituri prevăzute de lege.

(2) Veniturile realizate din activitățile prevăzute la alin (1) litera c) sunt scutite de taxe și impozite.

Art. 8 - (1) Cuantumul cotizațiilor, repartizarea și utilizarea acestora se stabilesc prin hotărârea adunării generale a organizației.

(2) Veniturile totale provenite din cotizații sunt neplafonate.

(3) Donațiile și legatele în bunuri primite de la persoanele fizice sau juridice străine sunt scutite de plata taxelor vamale.

Art.9 Organizațiile neguvernamentale de utilitate publică care au ca obiectiv promovarea, protejarea și apărarea drepturilor omului pot desfășura activități specifice societăților comerciale, potrivit legii, constând în :

- a) editarea, realizarea și difuzarea publicațiilor ori a altor materiale de promovare și cultură a drepturilor omului;
- b) organizarea de întruniri și seminarii cu tematica vastă a drepturilor omului;
- c) activități culturale, distractive și sportive;
- d) servicii de asistență juridică
- e) închirierea spațiilor proprii pentru seminarii, conferințe și acțiuni social - culturale
- f) alte activități prevăzute de lege.

Art.10 - (1) Suma alocată anual din bugetul de stat și/sau din bugetul local organizațiilor neguvernamentale de utilitate publică va fi stabilită în funcție de structura centrală și teritorială a acestora, precum și de activitățile desfășurate în domeniul apărării drepturilor omului.

(2) În funcție de numărul de observatori care participă la monitorizarea alegerilor locale, generale, prezidențiale sau pentru referendum, organizațiile neguvernamentale de utilitate publică ce au ca obiectiv promovarea, protejarea și apărarea drepturilor omului pot primi subvenții de la bugetul de stat.

- (3) Sumele neutilizate la sfârșitul anului fiscal se reportează în anul următor.
- (4) Veniturile provenite de la subvențiile bugetare pot avea numai următoarele destinații:
- (a) cheltuieli materiale pentru întreținerea și funcționarea sediilor;
 - (b) cheltuieli de personal;
 - (c) cheltuieli pentru presă și promovare;
 - (d) cheltuieli privind organizarea de activități cu caracter militant;
 - (e) cheltuieli de deplasare în țară și străinătate și de protocol;
 - (f) cheltuieli pentru telecomunicații;
 - (g) cheltuieli pentru investiții în bunuri mobile.
- (5) Eficiența și oportunitatea acestor cheltuieli se hotărăsc de către Consiliul Director al organizației neguvernamentale de utilitate publică.
- (6) Curtea de Conturi a României este organul abilitat să controleze respectarea prevederilor legale privind constituirea și utilizarea fondurilor organizației neguvernamentale de utilitate publică.

Art.11

- (1) Autoritățile locale asigură **cu prioritate** spații pentru sediile centrale și locale ale organizațiilor neguvernamentale de utilitate publică - care are au ca obiectiv promovarea, protejarea și apărarea drepturilor omului.
- (2) Închirierea spațiilor destinate sediilor organizațiilor neguvernamentale pentru apărarea drepturilor omului se realizează cu titlu gratuit pe toată perioada desfășurării activității.
- (3) Organizațiile neguvernamentale de utilitate publică și care au ca obiectiv promovarea, protejarea și apărarea drepturilor omului sunt scutite de plata impozitelor pe clădiri pentru sediile deținute în proprietate, cu excepția celor cumpărate care se impozitează la valoarea de inventar.
- (4) Organizațiile neguvernamentale de utilitate publică, care fac obiectul prezentei legi, și care își încetează activitatea ca urmare a autodizolvării, a dizolvării pronunțate prin hotărâri definitive ale instanțelor judecătorești, ori în alt mod prevăzut de lege, sunt obligate să predea autorităților publice locale, în termen de 30 de zile, spațiile pe care le-au deținut, în baza contractului de închiriere încheiat cu acestea.
- (5) Spațiile deținute în proprietate se transmit în condițiile legii.

Capitolul VI

Sanctiuni

Art.12 - (1) Constituie contravenții și se sancționează cu amendă de la 1.000 la 10.000 lei următoarele fapte:

- (a) împiedicarea sub orice formă de către reprezentanții autorităților a desfășurării activității **apărătorilor drepturilor omului**, referitoare la încălcarea drepturilor omului, sesizată prin petiții de către cetățeni români și străini aflați pe teritoriul

României sau a apatrizilor stabiliți în România, dacă nu a fost săvârșită în astfel de condiții încât, potrivit legii penale, să fie considerată infracțiune;

(b) negarea nemotivată a calității procesuale active, recunoscută prin prezenta lege acestor organizații, în cazul în care activitatea lor necesită sesizarea autorității judecătorești, la solicitarea petenților;

(c) refuzul instituțiilor abilitate ale statului, de a răspunde la sesizările în scris promovate de **apărătorii drepturilor omului**, prin care sunt aduse la cunoștința autorităților atacuri și abuzuri împotriva acestora, ce trebuie să facă obiectul unor anchete;

(d) Sumele de bani provenite din contravenții se fac venit la bugetul de stat.

Art.13 - Dacă faptele sesizate de apărătorii drepturilor omului privesc infracțiuni la adresa acestora, persoanele vinovate inclusiv de încălcarea dispozițiilor prezentei legi, răspund potrivit legii penale.

Capitolul VII

Dispoziții speciale

Art.14 - Se fac venituri la bugetul de stat:

(a) - donațiile acceptate de o organizație neguvernamentală de utilitate publică în curs de dizolvare sau de o organizație neguvernamentală de utilitate publică ce acționează în baza statutului modificat, deși modificările nu au fost comunicate Tribunalului București, conform prevederilor legale sau instanța a respins cererea de încuviințare a modificării statutului;

(b) sumele sau bunurile intrate în patrimoniul organizației neguvernamentale de utilitate publică neînregistrate.

Art.15 - La data intrării în vigoare a prezentei legi, Guvernul va elabora prin hotărâre, normele metodologice de aplicare a prezentei legi.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art.76 alin.(2) din Constituția României, republicată.

PREȘEDINTELE

SENATULUI

Nicolae Văcăroiu

PREȘEDINTELE

CAMEREI DEPUTAȚILOR

Bogdan Olteanu